

KOMPETENCJE PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W ZAKRESIE PROWADZENIA DZIAŁAŃ RATOWNICZO -GAŚNICZYCH

bryg. Sławomir Klusek
Naczelnik Wydziału Operacyjnego
KW PSP GORZÓW WLKP.

Gorzów Wlkp. 2014

akty prawne

- Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej
- Ustawa z dnia 24 sierpnie 1991r. o Państwowej Straży Pożarnej
- Rozporządzenie MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 lipca 1992 r. w sprawie zakresu i trybu korzystania z praw przez kierującego działaniem ratowniczym
- Zasady postępowania jednostek ochrony przeciwpożarowej w związku ze zdarzeniami na drogach zatwierdzone przez KG PSP w Warszawie

Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej

Art. 1.

Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu **ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska** przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

- 1) zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;
- 2) zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;
- 3) prowadzenie działań ratowniczych.

Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej

Art. 14.

1. Krajowy system ratowniczo-gaśniczy ma na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska poprzez:
  - 1) walkę z **pożarami** lub innymi **klęskami żywiołowymi**;
  - 2) **ratownictwo techniczne**;
  - 3) **ratownictwo chemiczne**;
  - 4) **ratownictwo ekologiczne**;
  - 5) **ratownictwo medyczne**;
  - 6) współpracę z jednostkami systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego, o których mowa w art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późn. zm.1)) oraz systemem powiadamiania ratunkowego.

Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej

Art. 14.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, w szczególności w zakresie:

- 1) organizacji na obszarze powiatu, województwa i kraju;
- 2) walki z pożarami i innymi klęskami żywiołowymi;
- 3) ratownictwa technicznego, chemicznego, ekologicznego i medycznego;**
- 4) dysponowania do działań ratowniczych;
- 5) kierowania działaniem ratowniczym;
- 6) prowadzenia dokumentacji zdarzeń określonych w art. 2 pkt 2 oraz dokumentacji funkcjonowania krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego;
- 7) organizacji odwodów operacyjnych;
- 8) organizacji stanowisk kierowania.

Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej

1. Powołuje się Państwową Straż Pożarną jako zawodową, umundurowaną i wyposażoną w specjalistyczny sprzęt formację, **przeznaczoną do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami.**

2. Do podstawowych zadań Państwowej Straży Pożarnej należy:
  - 1) **rozpoznawanie zagrożeń** pożarowych i innych miejscowych zagrożeń;
  - 2) **organizowanie i prowadzenie akcji ratowniczych** w czasie pożarów, klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń;
  - 3) **wykonywanie pomocniczych specjalistycznych czynności ratowniczych** w czasie klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń przez inne służby ratownicze;

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

z dnia 18 lutego 2011 r.

w sprawie szczegółowych zasad organizacji KSRG

§ 16. 1. KSRG w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego obejmuje planowanie, organizowanie i realizację działań ratowniczych niezbędnych do **zmniejszenia lub likwidacji bezpośrednich zagrożeń stwarzanych przez substancje niebezpieczne dla ludzi, zwierząt, środowiska lub mienia.**

2. Działania ratownicze, o których mowa w ust. 1, obejmują w szczególności:

- 1) rozpoznanie i identyfikację zagrożenia;
- 2) zabezpieczenie strefy działań ratowniczych, w tym wyznaczenie i oznakowanie strefy zagrożenia;
- .....
- 5) ocenę rozmiarów zagrożenia i prognozowanie jego rozwoju;
- 6) likwidację, ograniczenie lub zwiększenie strefy zagrożenia;
- 7) dostosowanie sprzętu i technik ratowniczych do miejsca zdarzenia i rodzaju substancji niebezpiecznej w celu ograniczenia skutków wycieku, parowania lub emisji substancji niebezpiecznej;
- 8) stawianie zapór na zbiornikach, ciekach lub akwenach zagrożonych skutkami rozlania substancji niebezpiecznych;
- 9) związywanie lub neutralizacja substancji niebezpiecznych;
- 10) zabezpieczenie terenu objętego wyciekiem substancji niebezpiecznej;
- 11) prowadzenie czynności z zakresu dekontaminacji wstępnej;
- 12) ocenę rozmiarów powstałego zdarzenia.

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 4 lipca 1992r.

w sprawie zakresu i trybu korzystania z praw kierującego działaniem ratowniczym

§ 2.1. Kierujący działaniem ratowniczym jest uprawniony **do żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych**, jednostek gospodarczych i organizacji społecznych oraz obywateli.

2. Udzielenie pomocy, o której mowa w ust.1, może polegać na współdziałaniu w realizacji zadań wymienionych w §1 ust.1-5, udostępnieniu nieruchomości, środków i przedmiotów, o których mowa w §1 ust. 1 pkt 6, albo **na bezpośrednim wykonaniu wskazanych czynności.**

ZASADY POSTĘPOWANIA JEDNOSTEK OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ W ZWIĄZKU ZE ZDARZENIAMI NA DROGACH

PODSTAWY PRAWNE (zasady wydane w listopadzie 2012r.)

- **Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych** (Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115, z późn. zm.).
- **Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej** (Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380, z późn. zm.).
- **Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach** (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 lipca 1992 r. w sprawie zakresu i trybu korzystania z praw przez kierującego działaniem ratowniczym. (Dz. U. Nr 54, poz. 259);
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (Dz. U. Nr 46, poz. 239).

ZASADY POSTĘPOWANIA JEDNOSTEK OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ W ZWIĄZKU ZE ZDARZENIAMI NA DROGACH

POJĘCIA PODSTAWOWE ORAZ DEFINICJE

- **posiadacz odpadów** - każdy, kto faktycznie włada odpadami (wytwórca odpadów, inna osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna), z wyłączeniem prowadzącego działalność w zakresie transportu odpadów; domniemywa się, że władający powierzchnią ziemi jest posiadaczem odpadów znajdujących się na nieruchomości (art. 3 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach).
- **utrzymanie drogi** - wykonywanie robót konserwacyjnych, porządkowych i innych zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa i wygody ruchu, w tym także odśnieżanie i zwalczanie śliskości zimowej.
- **zarządca drogi** - organ administracji rządowej lub jednostki samorządu terytorialnego, do którego właściwości należą sprawy z zakresu planowania, budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony dróg.
- **działania ratownicze** - każda czynność podjęta w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska, a także likwidacja przyczyn powstania pożaru, wystąpienia klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

ZASADY POSTĘPOWANIA JEDNOSTEK OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ W ZWIĄZKU ZE ZDARZENIAMI NA DROGACH

POSTĘPOWANIE PO PRZYBYCIU NA MIEJSCE ZDARZENIA.

Po dojeździe na miejsce zdarzenia, dowódca sił jednostek ochrony przeciwpożarowej powinien w ramach rozpoznania wstępnego **dokonać identyfikacji zagrożeń**. Realizując powyższe rozpoznanie powinien on wziąć pod uwagę, iż **zadaniem jednostek ochrony przeciwpożarowej jest ochrona życia i zdrowia ludzkiego, a także ochrona środowiska lub mienia**.

Po identyfikacji zagrożeń, KDR powinien przyjąć **właściwy dla danej sytuacji tryb postępowania** obecnych na miejscu sił podmiotów ratowniczych.

W przypadku, gdy w ocenie dowódcy jednostki ochrony przeciwpożarowej znajdującej się na miejscu zdarzenia, następuje jedynie konieczność **zabezpieczenia miejsca zdarzenia przed obecnością osób trzecich (nie występuje potrzeba ochrony życia i zdrowia ludzkiego, mienia lub środowiska)**, a inne podmioty są obecne na miejscu zdarzenia i ich siły są wystarczające do zabezpieczenia strefy zagrożenia, **powinien on przekazać zainteresowanym podmiotom** informację o braku konieczności podjęcia jakichkolwiek działań ratowniczych, gdyż **efekt zdarzenia na drodze nie zagraża życiu i zdrowiu ludzkiemu**, a także nie powoduje zagrożenia dla mienia lub środowiska.

ZASADY POSTĘPOWANIA JEDNOSTEK OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ W ZWIĄZKU ZE ZDARZENIAMI NA DROGACH

Tryb postępowania KDR:

- 1) w przypadku, gdy na miejscu zdarzenia **są obecni** przedstawiciele zarządcy drogi, jednostki Policji lub Straży Gminnej (Miejskiej) i:
  - występuje **konieczność podjęcia działań ratowniczych - podmiot ksrg przystępuje do ich realizacji**, mając na względzie odpowiednie przepisy rozporządzenia MSWiA w sprawie szczegółowych zasad organizacji ksrg, gdzie zawarto informację jakiego rodzaju działania należy podejmować w ramach określonego rodzaju ratownictwa;
  - **występuje jedynie konieczność zabezpieczenia** i oznakowania miejsca zdarzenia -brak jest konieczności prowadzenia działań ratowniczych, **dowódca sił ratowniczych wskazuje iż do wykonania ww. czynności właściwi są obecni na miejscu przedstawiciele zarządcy drogi lub jednostki Policji**, informuje o tym fakcie powiatowe (miejskie) stanowisko kierowania PSP i udaje się do miejsca stacjonowania;
  - c) **nie występuje konieczność podjęcia działań ratowniczych i konieczność zabezpieczenia** i oznakowania miejsca zdarzenia - **KDR informuje o tym fakcie powiatowe (miejskie) stanowisko kierowania PSP i udaje się do miejsca stacjonowania.**

ZASADY POSTĘPOWANIA JEDNOSTEK OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ W ZWIĄZKU ZE ZDARZENIAMI NA DROGACH

Tryb postępowania KDR:

2) w przypadku, gdy na miejscu zdarzenia **nie są obecni** przedstawiciele zarządcy drogi lub jednostki Policji i:

- występuje **konieczność podjęcia działań ratowniczych - podmiot ksrg przystępuje do ich wykonania**, a KDR informuje powiatowe (miejskie) stanowisko kierowania PSP o konieczności przybycia na miejsce zdarzenia przedstawicieli zarządcy drogi lub/i jednostek Policji;
- występuje jedynie **konieczność zabezpieczenia i oznakowania miejsca zdarzenia** - brak jest konieczności prowadzenia działań ratowniczych, **dowódca sił ratowniczych przystępuje do realizacji przedsięwzięć w celu ostrzeżenia innych użytkowników dróg o występującym utrudnieniu w ruchu drogowym**. Jednocześnie informuje powiatowe (miejskie) stanowisko kierowania PSP o konieczności przybycia na miejsce zdarzenia przedstawicieli zarządcy drogi lub/i jednostek Policji
- **nie występuje konieczność podjęcia działań ratowniczych ani zabezpieczenia lub oznakowania miejsca zdarzenia** - dowódca sił ratowniczych informuje o tym fakcie P/MSK PSP i udaje się do miejsca stacjonowania.

ZASADY POSTĘPOWANIA JEDNOSTEK OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ W ZWIĄZKU ZE ZDARZENIAMI NA DROGACH

PRZEKAZANIE TERENU DZIAŁAŃ RATOWNICZYCH.

1. Po zakończeniu działań ratowniczych następuje przekazania terenu zgodnie z § 21 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia MSWz dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji KSRG (***kierowanie działaniem ratowniczym ustaje z chwilą wykonania działań ratowniczych, w tym przekazania terenu, obiektu lub mienia objętego działaniem ratowniczym właścicielowi, zarządcy, użytkownikowi lub przedstawicielowi organu administracji rządowej lub samorządu terytorialnego albo Policji lub straży gminnej (miejskiej), a w przypadku braku możliwości ich ustalenia lub nieobecności na miejscu zdarzenia - zgłoszenia tego faktu do właściwego terytorialnie stanowiska kierowania KSRG***).

2. W przypadku, gdy realizowano wyłącznie zabezpieczenie i oznakowanie miejsca zdarzenia (nie prowadzono działań ratowniczych w rozumieniu ustawy o ochronie przeciwpożarowej), przekazanie terenu drogi odbywa się z chwilą przybycia na miejsce zdarzenia przedstawiciela organów odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

ZASADY POSTĘPOWANIA JEDNOSTEK OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ W ZWIĄZKU ZE ZDARZENIAMI NA DROGACH

PRZEKAZANIE TERENU DZIAŁAŃ RATOWNICZYCH.

3. W przypadku, gdy na miejscu zdarzenia jest **obecny przedstawiciel zarządcy, to jemu należy przekazać teren objęty działaniem ratowniczym** lub miejsce zdarzenia gdzie nie prowadzono działań ratowniczych.

4. **W sytuacji, gdy podmioty**, o których mowa w § 21 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego **odmawiają przejęcia terenu objętego działaniem ratowniczym, KDR zgłasza ten fakt do powiatowego (miejskiego) stanowiska kierowania PSP** i odnotowuje to w informacji ze zdarzenia. W przypadku, **gdy KDR uzna, iż teren objęty działaniem ratowniczym nie stwarza zagrożenia, udaje się do miejsca stacjonowania.** W przypadku, **gdy KDR uzna, iż teren objęty działaniem ratowniczym może stwarzać zagrożenia, KDR wraz z powiatowym (miejskim) stanowiskiem kierowania PSP podejmuje decyzję o dalszym trybie postępowania podmiotów ratowniczych.** Dalszy tryb postępowania może być uzgodniony z powiatowym CZK lub wojewódzkim CZK (za pośrednictwem stanowiska kierowania komendanta wojewódzkiego PSP). W przypadku wystąpienia problemów, WSKR powiadamia KCKRiOL .

ZASADY POSTĘPOWANIA JEDNOSTEK OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ W ZWIĄZKU ZE ZDARZENIAMI NA DROGACH

PRZEKAZANIE TERENU DZIAŁAŃ RATOWNICZYCH.

Komendant Powiatowy (Miejski) PSP, w sytuacji, **gdy zarządca odmówił przybycia na miejsce prowadzonych działań ratowniczych lub odmówił przejęcia terenu** objętego działaniem ratowniczym, powinien **wystąpić do organu nadzorującego zarządcę drogi**, informując, iż nie wykonał on ciążących na nim **obowiązków ustawowych (art. 20 pkt. 4 ustawy o drogach publicznych)**, należy ponadto opisać m. in. okoliczności zdarzenia i dane przedstawicieli zarządcy drogi, z którymi się kontaktowano. Wystąpienie powinno zostać przekazane do wiadomości zarządcy drogi oraz KW Państwowej Straży Pożarnej.

W przypadku odmowy przybycia na teren działań przedstawiciela zarządcy drogi, gdy występuje **uzasadnione podejrzenie zagrożenia w ruchu drogowym**, P/MSK PSP powiadamia przedstawiciela zarządcy drogi o **odpowiedzialności wynikającej z art. 72 Kodeksu wykroczeń w związku z art. 20 ustawy o drogach publicznych**, tj. „Kto wbrew swemu obowiązkowi nie dokonuje odpowiedniego zabezpieczenia miejsca niebezpiecznego dla życia lub zdrowia człowieka, podlega karze aresztu albo grzywny”.

W tym przypadku Komendant Powiatowy (Miejski) PSP może zawiadomić organy Policji o popełnieniu wykroczenia z art. 72 Kodeksu wykroczeń, o czym informuje Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.

ZASADY POSTĘPOWANIA JEDNOSTEK OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ W ZWIĄZKU ZE ZDARZENIAMI NA DROGACH

PRZEKAZANIE TERENU DZIAŁAŃ RATOWNICZYCH.

5. W przypadku, gdy **po zakończeniu działań ratowniczych KDR** uzna, iż na terenie objętym działaniami ratowniczymi **mogą występować zagrożenia inne** niż określone w ustawie o ochronie przeciwpożarowej, a na miejscu zdarzenia nie ma podmiotów, o których mowa w § 21 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji KSRG, **P/MSK PSP informuje przedstawicieli tych podmiotów o konieczności przybycia na miejsce zdarzenia.** W pierwszej kolejności należy powiadomić przedstawicieli zarządcy drogi, następnie przedstawicieli Policji, a w dalszej kolejności pozostałe podmioty.

6. P/MSK PSP, po otrzymaniu informacji o **odmowie przejęcia terenu** objętego działaniem ratowniczym lub o **odmowie przybycia** na miejsce zdarzenia, informuje o tym fakcie:

- Stanowisko kierowania KW PSP , które przekazuje taką informację do Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego
- Komendanta Powiatowego (Miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej.

Dziękuję za uwagę . . .